

Analýza vlivu soukromých vojenských společností na bezpečnost v oblastech jejich působení

Bc. Miroslav Plášek

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Miroslav Plášek**
Osobní číslo: **A22368**
Studijní program: **N1032A020003 Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Specializace: **Bezpečnostní management**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Analýza vlivu soukromých vojenských společností na bezpečnost v oblastech jejich působení**
Téma práce anglicky: **The Impact of Private Military Companies on Security in Their Areas of Operation**

Zásady pro vypracování

1. V teoretické části uveďte popis a definování úlohy soukromých vojenských společností (SVS) s důrazem na činnosti jimiž se významně odlišují od jiných bezpečnostních agentur.
2. Objasněte právní ukotvení činnosti SVS v právu mezinárodním, případně českém.
3. Provedte zhodnocení možných vlivů SVS na bezpečnost v oblasti jejich působení.
4. Praktickou část zaměřte na analýzu vybraných případů kde SVS výrazně ovlivnily bezpečnostní situaci.
5. Závěrem praktické části uveďte nástin budoucnosti možného využívání SVS ve vazbě na pravidelné ozbrojené síly v možných válečných konfliktech.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BUREŠ, Oldřich a Vendula NEDVĚDICKÁ. *Soukromé vojenské společnosti: Staronoví aktéři mezinárodní bezpečnosti*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 248 s. ISBN 978-80-7380-350-6.
2. KULÍŠEK, Jaroslav, *Soukromé vojenské společnosti (Nový faktor společného operačního prostředí)*, *Vojenské rozhledy*, 2011, roč. 20 (52), č. 2, s. 71–96, ISSN 1210-3292
3. SINGER, Peter Warren. *Corporate Warriors: The Rise of the Privatized Military Industry*. Updated edition. Cornell University Press, 2007. ISBN 978-0801474361.
4. DE NEVERS, Renée. Private Security Companies and the Laws of War. *Security Dialogue*. 2009, (vol. 40, 2, APRIL), 22.
5. ECKERT, Amy E. Private Military Companies and the Reasonable Chance of Success. In: *The Future of Just War: New Critical Essays*. University of Georgia Press, 2014, s. 62–76. ISBN 978-0820339504.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jiří Gajdošík, CSc.**
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **20. listopadu 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. května 2024**

doc. Ing. Jiří Vojtěšek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 1. prosince 2023

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis studenta

ABSTRAKT

Teoretická část této práce se zabývá definováním soukromých vojenských společností a jejich rozdíly od běžných bezpečnostních agentur, profilem a obsahem služeb, které SVS poskytují a jejich legislativním postavením v právu českém a mezinárodním.

Praktická část popisuje možné vlivy SVS na bezpečnost, následně popisuje a vyhodnocuje tři příklady, kde SVS měla citelný vliv na bezpečnost. A v poslední části také posudek možného budoucího vývoje činností SVS v závislosti na ozbrojené síle.

Klíčová slova: bezpečnost, soukromá vojenská společnost, SVS, mezinárodní právo

ABSTRACT

The theoretical part of this thesis deals with defining private military companies and their differences from regular security agencies, the profile and scope of services provided by PMCs, and their legislative status in Czech and international law.

The practical section describes potential impacts of PMCs on security, then outlines and evaluates three examples where PMCs had a significant impact on security. Finally, it provides an assessment of the potential future development of PMC activities in relation to armed forces.

Keywords: security, private military company, PMC, international law

Chtěl bych poděkovat svému vedoucímu docentu Ing. Jiří Gajdošíkovi CSc. za přijetí a pomoci s tímto zapeklým tématem. Dále také všem svým vyučujícím, kteří za poledních pět let se s námi studenty dělili o své zkušenosti a znalosti a dovedli nás až sem, k zakončení manažerského studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 DEFINOVÁNÍ SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH SPOLEČNOSTI.....	11
1.1 ROZDÍL MEZI SOUKROMÝMI VOJENSKÝMI SPOLEČNOSTMI A SOUKROMÝMI BEZPEČNOSTNÍMI SPOLEČNOSTMI	11
1.2 ROZDÍL MEZI OBLASTÍ PŮSOBNÍ A KLIENTELOU SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH SPOLEČNOSTÍ	12
1.2.1 Oblast působení soukromé bezpečnostní společnosti	12
1.2.2 Oblast působení soukromé vojenské společnosti	12
1.2.3 Klientela soukromé bezpečnostní společnosti:	12
1.2.4 Klientela soukromé vojenské společnosti:	12
1.3 VYKONÁVANÉ ČINNOSTI	13
1.3.1 Druhy činností vykonávaných soukromými vojenskými společnostmi.....	13
1.3.1.1 Střežení objektů a infrastruktury.....	14
1.3.1.2 Ochrana vojenských činitelů a významných osob	14
1.3.1.3 Výcvik a výcvikové služby	14
1.3.1.4 Logistická podpora	14
1.3.1.5 Průzkumné a zpravodajské činnosti.....	15
1.3.1.6 Přímá účast v bojových operacích	15
1.3.2 Činnosti soukromých bezpečnostních agentur.....	15
1.3.2.1 Fyzická ochrana a ostraha.....	16
1.3.2.2 Návrh a instalace bezpečnostních systémů.....	16
1.3.2.3 Detektivní a vyšetřovací činnost.....	16
1.3.2.4 Ochrana osobních údajů.....	16
1.4 VYBAVENÍ.....	17
1.4.1 Vybavení soukromých bezpečnostních společností.....	17
1.4.2 Vybavení soukromých vojenských společností	17
2 LEGISLATIVA	21
2.1 HISTORICKÉ SOUVISLOSTI	21
2.2 POSTAVENÍ SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ V ČESKÉ LEGISLATIVĚ	24
PODMÍNKY UDĚLENÍ ŽIVNOSTI	25
2.3 POZICE V MEZINÁRODNÍM PRÁVU.....	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 VLIV SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ NA BEZPEČNOST	29
3.1 POSKYTOVÁNÍ FYZICKÉ BEZPEČNOSTI.....	30
3.2 OVLIVŇOVÁNÍ KONFLIKTŮ SOUKROMÝMI VOJENSKÝMI SPOLEČNOSTMI	31
3.3 ETICKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY PŮSOBNÍ SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	33
4 PŘÍKLADY ČINNOSTÍ SVS.....	34
4.1 FIRMA EXECUTIVE OUTCOMES A JEJICH OPERACE V ANGOLE	34
4.1.1 Profil Firmy	34

4.1.2	Situace předcházející.....	34
4.1.3	Úkoly a činnost	35
4.1.4	Pozice na bojišti	35
4.1.5	Časové rozmezí	36
4.1.6	Vyvrcholení / incident.....	36
4.1.7	Situace po činnosti SVS	36
4.1.8	Analýza vlivu na bezpečnost.....	36
4.2	VÝCVIK CHORVATSKO-BOSENSKÝCH ARMÁD FIRMOU MPRI 1995	38
4.2.1	Profil Firmy	38
4.2.2	Situace předcházející.....	38
4.2.3	Úkoly a činnost	39
4.2.4	Pozice na bojišti	39
4.2.5	Časové rozmezí	39
4.2.6	Vyvrcholení / incident.....	39
4.2.7	Situace po činnosti SVS	40
4.2.8	Analýza vlivu na bezpečnost.....	40
4.3	PODPORA MISE V IRÁKU FIRMOU BLACKWATER A INCIDENT NA NISOUR SQUARE.....	42
4.3.1	Profil firmy	42
4.3.2	Situace předcházející.....	42
4.3.3	Klient SVS	42
4.3.4	Úkoly a činnost	43
4.3.5	Pozice na bojišti	43
4.3.6	Časové rozmezí	43
4.3.7	Vyvrcholení / incident.....	43
4.3.8	Situace po činnosti SVS	43
4.3.9	Analýza vlivu na bezpečnost.....	44
4.4	SANDLINE V PAPUA NOVÉ GUINEJI	45
4.4.1	Profil Firmy	45
4.4.2	Situace předcházející.....	45
4.4.3	Úkoly a činnost	46
4.4.4	Pozice na bojišti	46
4.4.5	Časové rozmezí	47
4.4.6	Vyvrcholení / incident.....	47
4.4.7	Situace po činnosti SVS	47
4.4.8	Analýza vlivu na bezpečnost.....	47
4.5	DÍLČÍ ZÁVĚR	48
5	BUDOUCÍ VÝVOJ SVS.....	50
	ZÁVĚR	52
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	53
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58

ÚVOD

Soukromé firmy, které se věnují zajišťování bezpečnosti, jsou důležitým a stále výraznějším fenoménem v moderním světě. Jejich vzestup je spojen s narůstající poptávkou po specializovaných službách a řešeních v oblasti bezpečnosti. Tento trend je zvláště patrný v posledních několika desetiletích, kdy se soukromé společnosti staly klíčovými hráči v oblastech, které dříve byly vyhrazeny pouze státním institucím.

Poptávka po specifických dovednostech, od údržby techniky a výbroje až po výcvik a poradenství, vedla k rozmachu soukromých firem působících v tomto odvětví. Dokonce i specializované profese, jako jsou instruktoři sebeobrany a střelby, či analytici a programátoři, nyní nalézají své uplatnění v rámci soukromého sektoru, který poskytuje své služby primárně ozbrojeným silám.

Tato expanze soukromých bezpečnostních firem znamená nový vývoj na trhu s bezpečností. Tento trh má také potenciál mít dalekosáhlejší dopady na bezpečnost, než by se mohlo na první pohled zdát. Je tedy důležité zkoumat a porozumět této dynamice, abychom mohli adekvátně reagovat na výzvy a příležitosti, které s sebou přináší.

V této práci se budeme snažit důkladně definovat různé typy soukromých bezpečnostních firem a analyzovat jejich roli a postavení v rámci českého i mezinárodního právního systému.

Dále se podíváme na konkrétní příklady, kde se soukromé bezpečnostní společnosti staly středem pozornosti veřejnosti v souvislosti s konflikty či krizovými situacemi. Tímto způsobem budeme schopni lépe porozumět jejich potenciálním vlivům na bezpečnost a stabilitu v oblastech, kde působí.

V tomto úvodu bylo cílem vytvořit představu o druhu problematiky, kterou e tato práce snaží prozkoumat a objasnit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINOVÁNÍ SOUKROMÝCH VOJENSKÝCH SPOLEČNOSTI

Soukromá vojenská společnost (dále pouze SVS) je právnická osoba, která poskytuje za úplatu vojenské a/nebo bezpečnostní služby. Tyto společnosti se zaměřují na ofenzivní vojenské operace a poskytují své služby především státům za účelem změny strategické situace. SVS se často vyskytují v oblastech se špatnou obecnou bezpečností, kde pomáhají napravit tuto situaci. [1] [2]

1.1 Rozdíl mezi soukromými vojenskými společnostmi a soukromými bezpečnostními společnostmi

Z čistě technického hlediska jsou soukromé vojenské společnosti a soukromé bezpečnostní společnosti (dále pouze SBS) stejným druhem entity. Obě tyto organizace poskytují širokou škálu služeb v oblasti bezpečnosti a obrany. Nicméně rozdíly mezi nimi spočívají v detailech, jako je klientela, rozsah činnosti nebo schopnosti těchto společností.

Některé SBS se zaměřují na poskytování služeb, jako je fyzická ostraha objektů, obsluha dohledových a poplachových center nebo zpracování dokumentace a instalace bezpečnostních systémů. Tyto společnosti se typicky orientují na civilní klientelu, jako jsou soukromé firmy, státní instituce nebo jednotlivci, a jejich činnost se omezuje na ochranu majetku a osob před kriminálními hrozbami.

Naproti tomu SVS jsou specializovány na poskytování služeb a prostředků, které spadají do stejné kategorie, ale mají vojenský charakter. Jejich činnost může zahrnovat výcvik ozbrojených sil, logistickou podporu, průzkum a zpravodajskou činnost, nebo dokonce přímou účast v bojových operacích. Klientelu SVS tvoří především vlády, ozbrojené síly a další vojenské subjekty, ať už na národní, nebo mezinárodní úrovni.

Neexistuje žádná oficiálně uznávaná definice, která by jasně rozlišovala mezi SBS a SVS. Jedná se spíše o označení, které pomáhá jednoduše popsat společnost jako splňující určité detailní rozdíly. Příkladem je již samotný název, kdy "soukromá bezpečnostní společnost" a "soukromá vojenská společnost" odkazují na ekvivalenty v anglickém jazyce "private security firm" a "private military firm". [1] [2] [3]

1.2 Rozdíl mezi oblastí působení a klientelou soukromých vojenských a bezpečnostních společností

Při porovnání soukromých vojenských společností a soukromých bezpečnostních společností je důležité zkoumat jejich oblast působení a klientelu, neboť tyto faktory odrážejí specifické charakteristiky a zaměření těchto organizací. [2]

1.2.1 Oblast působení soukromé bezpečnostní společnosti

SBS obvykle operují v rámci státu, kde jsou registrovány jako právnické subjekty. Jejich činnost se zaměřuje na poskytování bezpečnostních služeb v rámci daného národního prostředí. Většina SBS se specializuje na technické aspekty bezpečnosti, jako je projektování a instalace bezpečnostních systémů, dohledových kamer nebo poradenství v oblasti bezpečnosti. Fyzická ochrana a bezpečnost osob a majetku je zajišťována převážně lokálními SBS. [1]

1.2.2 Oblast působení soukromé vojenské společnosti

Naopak, SVS mají širší záběr působnosti, který zahrnuje jak domácí, tak mezinárodní operace. Tyto společnosti poskytují vojenské a bezpečnostní služby nejen v rámci svého domovského státu, ale také v zahraničí. SVS se často angažují v mezinárodních konfliktech a operacích, kde poskytují vojenskou podporu, výcvik, logistiku a další potřebné služby. [2] [4]

1.2.3 Klientela soukromé bezpečnostní společnosti:

Klientelou SBS jsou především soukromé firmy, veřejné instituce, obchodní centra a jednotlivci, kteří vyžadují ochranu svých aktiv a bezpečnostní služby. SBS se zaměřují na civilní sektor a poskytují služby, které se týkají ochrany majetku, prevence kriminality a zajištění bezpečnosti v rámci daného prostředí. [2]

1.2.4 Klientela soukromé vojenské společnosti:

Naopak, klientela SVS je mnohem širší a zahrnuje jak domácí subjekty, tak i zahraniční vlády, ozbrojené síly a mezinárodní organizace. SVS poskytují vojenské služby a bezpečnostní podporu v mezinárodním měřítku, často se zaměřují na oblasti konfliktů a nestability, kde jsou zapojeny do vojenských operací a poskytují komplexní vojenské řešení. [1] [2]

Tato odlišnost v oblasti působení a klientely reflektuje specifické zaměření a charakteristiky SVS a SBS. Zatímco SBS se soustředí na lokální bezpečnostní potřeby a technické aspekty ochrany, SVS se angažují v mezinárodním prostředí a poskytují vojenskou podporu a bezpečnostní služby na globální úrovni. Porozumění těmto rozdílům je klíčové pro efektivní regulaci a dohled nad činností těchto organizací v souladu s mezinárodními normami a zásadami.

1.3 Vykonávané činnosti

SVS poskytují poměrně rozsáhlé spektrum služeb, které jsou ovšem všechny soustředěné kolem provádění, podpory a zásobování vojenských jednotek nebo, v některých případech, vlastních bojových jednotek.

1.3.1 Druhy činností vykonávaných soukromými vojenskými společnostmi

Soukromé vojenské společnosti se angažují v široké škále činností, které sahají od poskytování bezpečnostních služeb až po přímou účast v bojových operacích. Tyto aktivity odrážejí rostoucí roli, kterou SVS hrají v oblasti obrany a bezpečnosti na národní i mezinárodní úrovni. [2] [3] [5]

Obr. 1. Ozbrojený doprovod zprostředkovaný zaměstnanci SVS [6]

1.3.1.1 Střežení objektů a infrastruktury

SVS se často zapojují do ochrany vojenských a vládních zařízení, jako jsou základny, letiště, sklady zbraní či jiné strategické objekty. Jejich úkolem je zajistit fyzickou bezpečnost těchto lokalit, monitorovat pohyb osob a vozidel a předcházet neoprávněnému vstupu či narušení. Kromě toho se SVS podílejí na zabezpečení kritické infrastruktury, jako jsou elektrárny, ropná pole nebo komunikační sítě, které mají zásadní význam pro fungování státu a ozbrojených sil. [1]

1.3.1.2 Ochrana vojenských činitelů a významných osob

Jednou z klíčových činností SVS je poskytování bodyguardových služeb pro vojenské a politické představitele. Tyto společnosti zajišťují osobní ochranu, doprovod a bezpečný přesun důležitých osob v rámci válečných zón či nestabilních oblastí. Cílem je chránit tyto činitele před útoky, únosem či jinými hrozbami, ke kterým může docházet v prostředí ozbrojených konfliktů, ať už cílenými nebo obecnými. [1] [2]

1.3.1.3 Výcvik a výcvikové služby

SVS hrají významnou roli při zajišťování výcviku ozbrojených sil. Tyto společnosti poskytují komplexní vojenský výcvik, ať už se jedná o výcvik nových rekrutů, zdokonalování dovedností stávajících jednotek nebo přípravu na specifické mise. Kromě toho SVS mohou nabízet poradenství a konzultace v oblasti vojenské strategie, taktiky a logistiky, čímž přispívají k budování a modernizaci ozbrojených sil. Často jsou najímány v případech, že vláda se nachází v nevhodné bezpečnostní situaci a potřebuje urychleně vycvičit větší množství vojenských jednotek. V těchto případech bývá vhodné najmout zkušené zahraniční instruktory než vynakládat zdroje na vytvoření vlastních. [4] [5]

1.3.1.4 Logistická podpora

Další oblastí činnosti SVS je poskytování logistické podpory ozbrojeným silám. Jejich činnost zahrnuje široké spektrum služeb, které pomáhají zajistit plynulý chod a efektivitu vojenských operací. Logistická podpora, jako jedna z důležitých oblastí působení SVS, zahrnuje zásobování, přepravu a údržbu vojenského materiálu, výzbroje a výstroje. Tímto způsobem SVS přispívají k optimalizaci logistických procesů a uvolňují kapacity pravidelných ozbrojených sil pro plnění bojových úkolů. Sklady, doprava, opravy a servis vojenské

techniky jsou klíčovými činnostmi, které SVS poskytují s cílem podpořit efektivní a bezproblémový provoz vojenských sil. Díky této logistické podpoře mohou ozbrojené síly lépe plánovat a provádět své operace s větší efektivitou a flexibilitou. [1] [2]

1.3.1.5 Průzkumné a zpravodajské činnosti

Některé SVS se specializují v průzkumných a zpravodajských činnostech v rámci ozbrojených konfliktů. Tato oblast působení SVS se zaměřuje na sběr informací a zpravodajskou činnost, která je klíčová pro efektivní vedení vojenských operací.

Zaměstnanci těchto společností se mohou specializovat na průzkum terénu, sledování pohybu nepřítele a analýzu získaných dat. Tyto aktivity poskytují velitelům a rozhodovacím orgánům cenné informace, které jim umožňují lépe plánovat a řídit vojenské operace. Průzkumné a zpravodajské činnosti SVS tak hrají důležitou roli v podpoře rozhodovacího procesu a zvyšují celkovou efektivitu vojenských sil v průběhu konfliktů.

Díky svým specializovaným schopnostem a flexibilitě mohou SVS doplňovat a rozšiřovat možnosti pravidelných ozbrojených sil v oblasti průzkumu a zpravodajství. Tato forma podpory umožňuje velitelům získat komplexnější obraz situace a činit informovanější rozhodnutí při plánování a provádění vojenských operací.

1.3.1.6 Přímá účast v bojových operacích

Přímá účast SVS v bojových operacích je nejen nejkontroverznější, ale také jednou z nejméně častých oblastí jejich činnosti. Přesto se jí dostává největšího ohlasu a pozornosti. Tato specifická forma angažovanosti zahrnuje přímé zapojení zaměstnanců SVS do bojových akcí, buď jako velitelská podpora pravidelných ozbrojených sil, nebo při samostatných bojových misích. [2] [4]

Při této činnosti mohou soukromé vojenské společnosti vysílat své specialisty do bojových zón, kde se aktivně podílejí na vojenských operacích. Jejich účast může být zaměřena na poskytování velení, koordinace či plnění specifických úkolů v rámci bojových misí. Toto vyžaduje vysokou odbornost, disciplínu a schopnost rychlé reakce na měnící se bojové situace.

1.3.2 Činnosti soukromých bezpečnostních agentur

Soukromé bezpečnostní společnosti hrají klíčovou roli v poskytování civilních bezpečnostních služeb, které zahrnují širokou škálu činností zaměřených na ochranu majetku,

osob a veřejného pořádku. Jejich činnosti zahrnují fyzickou ochranu objektů a prostor, monitorování bezpečnostních kamerových systémů pro sledování a záznam aktivit, detektivní práci včetně pátrání a sběru důkazů, a zajištění veřejného pořádku při různých událostech a veřejných akcích. SBS se specializují na poskytování bezpečnostních služeb pro soukromé firmy, veřejné instituce a jednotlivce, kteří vyžadují ochranu svého majetku, bezpečnostní opatření a řešení bezpečnostních výzev v civilním prostředí.

1.3.2.1 Fyzická ochrana a ostraha

- Zajišťování fyzické ochrany objektů, firem a osob prostřednictvím profesionálních bezpečnostních strážců a bezpečnostních týmů,
- monitorování a správa bezpečnostních kamerových systémů a technologií pro sledování a záznam aktivit v reálném čase,
- ochrana majetku a prevence kriminality prostřednictvím pravidelných kontrol a bezpečnostních opatření,
- bodyguarding a ochrana klientů.

1.3.2.2 Návrh a instalace bezpečnostních systémů

- Návrh a instalace bezpečnostních systémů pro ochranu objektů a prostor,
- implementace technologií pro monitorování a záznam aktivit v reálném čase,
- zajištění bezpečnosti majetku a prevence kriminality prostřednictvím moderních bezpečnostních opatření.

1.3.2.3 Detektivní a vyšetřovací činnost

- Provádění soukromého detektivního pátrání a vyšetřování včetně sběru důkazů a informací pro klienty,
- poskytování služeb v oblasti forenzní analýzy, pozorování a sledování osob a prověřování podezřelých aktivit.

1.3.2.4 Ochrana osobních údajů

- Zajištění ochrany osobních údajů a dodržování zákonů o ochraně soukromí a dat,
- zpracování a správa osobních údajů s důrazem na důvěrnost a bezpečnost informací klientů.

1.4 Vybavení

Soukromé vojenské společnosti a soukromé bezpečnostní společnosti mají v některých aspektech podobné činnosti, což se odráží i v jejich vybavení. Oba typy společností využívají podobné technologie a prostředky, jako jsou komunikační systémy, monitorovací zařízení a ochranné pomůcky. Nicméně zaměstnanci SVS se často nacházejí v rizikovějším prostředí a plní složitější úkoly než zaměstnanci SBS, což vede k tomu, že vybavení a výstroj SVS bývá často sofistikovanější a obsahuje "něco extra". [1] [5]

1.4.1 Vybavení soukromých bezpečnostních společností

SBS využívají širokou škálu civilních bezpečnostních technologií a prostředků pro zajištění ochrany a bezpečnosti v nevojenském prostředí. Mezi jejich vybavení patří:

- bezpečnostní kamery a monitorovací systémy pro nepřetržité sledování a záznam aktivit,
- detekční zařízení, jako jsou detektory kovů nebo rentgenové skenery, pro kontrolu vstupu a odhalování hrozeb,
- ochranné pomůcky, jako jsou uniformy, ochranné vesty nebo prostředky osobní ochrany, pro zajištění bezpečnosti personálu,
- komunikační technologie, včetně radiostanic a mobilních zařízení, pro koordinaci bezpečnostních operací a reakci na incidenty,
- další specializované civilní bezpečnostní technologie a prostředky, jako jsou záznamová zařízení, bezpečnostní bariéry nebo systémy kontroly přístupu,
- běžná i upravená vozidla pro zajištění doprovodu nebo přepravu peněz a cenných předmětů.

Na rozdíl od vojenského vybavení SVS, technologie používané SBS jsou specificky navrženy pro civilní bezpečnostní prostředí a potřeby jejich klientů.

1.4.2 Vybavení soukromých vojenských společností

Soukromé vojenské společnosti (SVS) disponují širokou škálou specializovaného vybavení, které jim umožňuje plnit celé spektrum vojenských a bezpečnostních úkolů. Toto vybavení se může lišit v závislosti na konkrétním zaměření a poskytovaných službách jednotlivých společností.

vých SVS. Především SVS, které se přímo účastní vojenských operací a bojových akcí, disponují rozsáhlým arzenálem vojenské techniky a výzbroje. Toto vybavení zahrnuje například:

- Zbraně a munice běžné používané pravidelnými ozbrojenými silami.
- Obrněná vojenská vozidla, jako jsou obrněné transportéry nebo bojová vozidla pěchoty.
- Logistická vozidla, jako jsou nákladní automobily a terénní vozidla, která umožňují zajišťovat zásobování, přepravu materiálu a údržbu techniky v rámci vojenských operací.
- Komunikační systémy a technologie pro velení a řízení, které zajišťují efektivní koordinaci a sdílení informací mezi jednotlivými složkami SVS a velením.
- Průzkumná a zpravodajská zařízení, jako jsou bezpilotní letouny, detektory a sledovací systémy, které poskytují klíčové informace o situaci a prostředí operací.

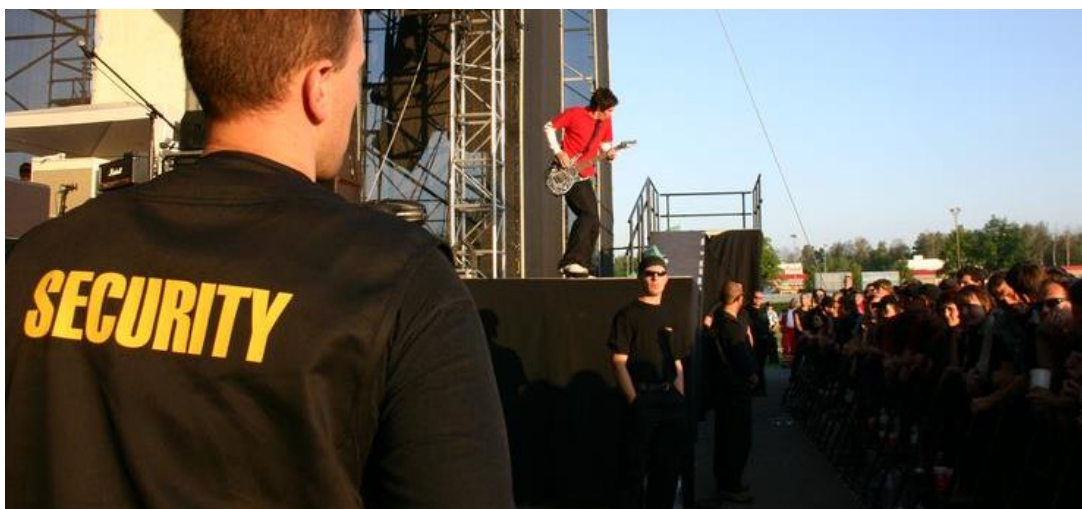
Některé SVS se zaměřují především na přímou podporu na bojišti a disponují těžkou vojenskou technikou, jako jsou tanky nebo dělostřelecké systémy. Jiné se specializují spíše na logistickou podporu, zásobování nebo zpravodajskou činnost, a jejich vybavení odpovídá těmto specifickým úkolům. Toto široké spektrum vybavení umožňuje SVS plnit různorodé úkoly, od ochrany vojenských objektů a výcviku ozbrojených sil, až po přímou účast v bojových akcích. Sofistikovanost a komplexnost jejich vybavení odráží náročnost a rizika, kterým jsou SVS vystaveny při plnění svých úkolů. [1] [2] [4]

Obr. 2. Zaměstnanec bezpečnostní agentury u zásahového vozidla [7]

Obr. 3. Zaměstnanci SVS Executive Outcomes v okolí vrtulníku Mil Mi-24 [8]

Obr. 4. Zaměstnanci SBS dohlíží na koncert [9]

Obr. 5. Zaměstnanci SVS Blackwater [10]

2 LEGISLATIVA

Legislativa týkající se SVS a jejich působením je při nejlepším nejasná, při nejhorším zavádějící. Zejména otázky zodpovědnosti ať už firem, jejich zaměstnanců nebo těch kdo tyto firmy najal jsou něco s čím se zdánlivě dá vypořádat sadou jasných pravidel, nicméně v praxi jde o problematiku natolik komplikovanou že si vyžádala řadu vlastních dedikovaných prací. [2]

2.1 Historické souvislosti

V roce 1977 byla ženevská konvence rozšířena o Doplňujícím Protokol 1, který obsahuje mimo jiné globálně nejuznávanější definici žoldnéře.

Tato definice zní: [11]

Článek 47. Žoldnéři

1. Žoldněř nemá právo na status kombatanta nebo v případě zajetí válečného zajatce.

2. Žoldněř je jakákoliv osoba, která:

(a) je účelově rekrutována v místě bojů nebo v zahraničí za účelem účasti v konfliktu;

(b) účastní se přímo bojů;

(c) je motivována k účasti v bojích především z touhy o vlastní obohacení a je jim Stranou účastníci se konfliktu přislíbena materiální kompenzace výrazně převyšující plat osob majících odpovídající hodnost a zaměření v armádě Strany;

(d) není občanem Stran účastnících se konfliktu ani obyvatelem teritoria pod kontrolou Strany účastnící se konfliktu;

(e) není příslušníkem ozbrojených sil Strany účastnící se konfliktu; a

(f) nebyla vyslána Státem, který se konfliktu neúčastní v rámci své oficiální služby jako člen ozbrojených sil.

Kolem této definice se SVS snaží pracovat a poskytovat služby, které dříve bývaly portfolioem právě lidí označovaných za žoldnéře. Dlouhodobé problémy s jejich regulací a právním postavením vedly právě k vytvoření tohoto Doplnujícího protokolu, který nepřímo zajišťuje, že jakákoli činnost žoldnéřů ať už v oblasti vojenského konfliktu nebo mimo něj, bude vést k odepření jim statusu kombatanta a válečného zajatce a tedy je vystaví možnému přísnému legálnímu postihu za jejich činnost.

SVS často pracují na hraně této definice náležitě podle ní upravují své poskytované služby a činnosti. [2] [13]

Status kombatanta a jeho význam v mezinárodním právu

Postavení kombatanta v rámci mezinárodního práva představuje klíčový koncept, který přiznává osobám oprávněným účastnit se nepřátelských akcí zvláštní právní status. Tento status je zásadní pro ochranu těchto osob před trestním stíháním za činy spáchané v rámci legálních bojových operací. Kombatanti jsou tímto považováni za legitimní cíle vojenských útoků, ale zároveň jsou chráněni před stíháním za své legální válečné akce vedené proti legitimním vojenským cílům a kombatantům z nepřátelené strany.

Zaměstnanci soukromých vojenských společností se v tomto ohledu nacházejí v právně nejasné situaci. Jejich postavení závisí na tom, zda jsou či nejsou začleněni do ozbrojených sil dané strany konfliktu. [12] [13]

Definice kombatanta dle armády české republiky

Kombatant je osoba, která je oprávněna se účastnit nepřátelských akcí (tj. bojovat). S výjimkou zdravotnického a duchovního personálu jsou kombatanty všichni příslušníci pravidelných ozbrojených sil státu, jakož i příslušníci jiných ozbrojených sil (např. povstaleckých), které mají odpovědné velení. Kombatanti se zpravidla odlišují od civilního obyvatelstva nošením uniformy či rozlišovacího znaku a otevřeným nošením zbraně.

Kombatant je legálním cílem útoku. [12]

Kdy je zaměstnanec SVS považován za kombatanta

Pokud je zaměstnanec SVS začleněn do ozbrojených sil a stává se jejich příslušníkem, získává status kombatanta. V takovém případě má právo přímo se účastnit bojových operací, je legitimním cílem bojové činnosti protivníka a v případě zajetí má nárok na status válečného zajatce. Tato situace je však spíše výjimečná, neboť začlenění SVS do ozbrojených

sil odporuje konceptu outsourcingu, kdy jsou určité úkoly svěřeny externím agenturám. [14]

Kdy zaměstnanec SVS není považován za kombatanta

Pokud zaměstnanec SVS není součástí ozbrojených sil, je považován za civilní osobu. V této situaci není oprávněn přímo se účastnit bojových operací a nesmí být cílem útoku protivníka, s výjimkou případů, kdy se přímo účastní bojových akcí, tehdy se z něj stává pro nepřítele legitimní cíl. [14]

Toto rozlišení je klíčové v rámci mezinárodního humanitárního práva, které stanovuje práva a povinnosti různých subjektů v ozbrojených konfliktech. Respektování těchto pravidel je zásadní pro zajištění ochrany osob zapojených do konfliktů a dodržování mezinárodních norem a zásad. [13]

Právo na status válečného zajatce

Vedle statusu kombatanta je dalším důležitým aspektem právo na status válečného zajatce. Tento status zajišťuje ochranu a zakazuje stíhání za činy jiny jinak považované za zločin, které vykonávali v rámci konfliktu. Udělení tohoto postavení však není automatické a závisí na splnění příslušných kritérií. [12] [14]

Zaměstnanci SVS, kteří nespádají pod definici žoldnéře ani kombatanta, se tak mohou ocitnout v situaci, kdy jim není přiznán status válečného zajatce. Tato skutečnost může vést k tomu, že budou postižitelní jako zločinci podle příslušné vnitrostátní legislativy, namísto ochrany, kterou mezinárodní humanitární právo poskytuje válečným zajatcům. V případě zadržení mají tito civilní zaměstnanci SVS nárok na status válečného zajatce pouze v případě, že oficiálně doprovázejí ozbrojené síly a toto prokážou identifikačním dokladem.

Vizuální záměna SVS a kombatanta

Zaměstnanci SVS se v některých ohledech vzhledově podobají kombatantům, ale zásadně se od nich liší v jiných aspektech:

Podobnosti:

- zaměstnanci SVS mohou v určitých případech nosit zbraně při výkonu služby, stejně jako kombatanti otevřeně nosí zbraně,

- některé ochranné prostředky SVS, jako neprůstřelná vesta nebo balistická helma, které nosí i kombatanti mohou být zaměněny za uniformu.

Rozdíly:

- zaměstnanci SVS nenosí uniformy, na rozdíl od kombatantů, kteří se mají odlišovat od civilistů nošením uniforem či rozlišovacích znaků.

Záměna zaměstnanců SVS s kombatanty by mohla nastat, pokud by ozbrojení příslušníci SVS byli zasaženi v prostoru, kde probíhají bojové akce. Civilní obyvatelstvo by je mohlo mylně považovat za kombatanty kvůli nošení zbraní. Tato záměna by mohla vést k útoku na zaměstnance SVS, kteří ale nepožívají status kombatantů a jsou chráněni mezinárodním humanitárním právem.

Jedním řešením tohoto problému je že zaměstnanci SVS nosí vlastní stejnokroj, který je vizuálně odlišný od vojenského. Například nápis "SECURITY" nebo logo SVS na oblečení nebo na reflexní pásce na rameni, případně civilní oblečení. [13] [14]

2.2 Postavení soukromých vojenských společností v České legislativě

V české legislativě není termín "soukromá vojenská společnost" běžně používán a explicitně definován. Namísto toho, pokud tyto společnosti spadají do širší definice soukromých vojenských společností vymezené v rámci této práce, mohou být v České republice registrovány a působit v rámci několika živností. [15]

Koncesované živnosti pro SVS

Hlavní koncesované živnosti, pod které mohou být SVS v České republice zařazeny, zahrnují:

Ostraha majetku a osob – Tato živnost pokrývá poskytování fyzické ostrahy a ochrany majetku a osob, bodyguardingu, přepravy peněz a cenných předmětů a další, což je relevantní pro některé činnosti SVS.

Služby soukromých detektivů – SVS mohou být registrovány v rámci této živnosti, pokud poskytují detektivní a pátrací služby.

Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob – Tato živnost zahrnuje technické zabezpečení ochrany jako je například instalace, zpráva a projektování bezpečnostních systémů, které může být součástí portfolia služeb některých SVS.

Výzkum, vývoj, výroba, ničení, zneškodňování, zpracování, nákup a prodej výbušnin – Některé SVS se mohou zabývat i touto oblastí, především v rámci zásobování a skladování výbušnin.

Vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení zbraní a střeliva – Tato koncesovaná živnost je relevantní pro SVS, které se zabývají především prodejem, skladováním a přepravou zbraní.

Provozování střelnic a výuka a výcvik ve střelbě se zbraní – SVS poskytující výcvik a výuku ve střelbě mohou spadat do této kategorie.

Další možné živnosti

Kromě těchto koncesovaných živností mohou být některé další druhy SVS, jako je například údržba vozidel nebo školení a příprava personálu, registrovány v rámci vybraných druhů živností, včetně volných nebo vázaných živností. Celkově lze říci, že i když český legislativní rámec neobsahuje přímou definici a regulaci "soukromých vojenských společností", existují různé živnosti, pod které mohou být tyto subjekty v České republice zařazeny a provozovat svou činnost.

Podmínky udělení živnosti

Živnost je definována v §2 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona, jako "Soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem." Zákon o živnostenském podnikání stanovuje všeobecné a zvláštní podmínky pro podnikání fyzické či právnické osoby na základě živnostenského oprávnění. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, je povinností fyzické či právnické osoby si zvolit odpovědného zástupce. [15]

Všeobecné a zvláštní podmínky

Mezi všeobecné podmínky patří plná svéprávnost a bezúhonnost. Zvláštními podmínkami pro provozování koncesované živnosti v oboru soukromých bezpečnostních služeb je odborná a jiná zvláštní způsobilost podle § 27 odstavce 1. a 2. živnostenského zákona. Tato způsobilost zahrnuje:

1. Vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání právnického, bezpečnostního nebo obdobného zaměření, nebo
2. Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru bezpečnostním nebo právním a 3 roky praxe, nebo
3. Střední vzdělání s maturitní zkouškou, 3 roky praxe v oboru a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci, nebo
4. Střední vzdělání s maturitní zkouškou, 3 roky praxe v oboru a profesní kvalifikace pro činnost strážný.

Zvláštní podmínky pro služby soukromých detektivů jsou:

1. Vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání právnického, bezpečnostního nebo obdobného zaměření a 1 rok praxe v oboru, nebo
2. Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru bezpečnostním nebo právním a 3 roky praxe, nebo
3. Střední vzdělání s maturitní zkouškou, 3 roky praxe v oboru a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci, nebo
4. Střední vzdělání s maturitní zkouškou, 3 roky praxe v oboru a profesní kvalifikace pro činnost detektiv koncipient.

Podání žádosti o koncesi

Žádost o koncesi může právnická i fyzická osoba se sídlem v ČR podat u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu elektronicky nebo poštou. Případně je možné žádat prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy (Czech POINT). [15]

2.3 Pozice v mezinárodním právu

Studie zabývající se regulací soukromých bojových společností v mezinárodním právu veřejném a vývojem odpovědnosti těchto společností ukazují na složitost této problematiky. Mezi subjekty, které mohou nést odpovědnost za činnost SVS, patří státy, mezinárodní organizace a personál těchto společností.

V mezinárodním měřítku neexistuje omezení pro činnost soukromých vojenských a bezpečnostních společností. Mezinárodní úmluva proti získávání, používání, financování a výcviku žoldnérů se snaží řešit problematiku žoldněrství, avšak nedokáže rozlišovat mezi žoldněři a soukromými vojenskými společnostmi, respektive, SVS cíleně upravují své čin-

nosti tak, aby nesplňovaly podmínky dané článkem 47 a tedy nebyly označovány za žoldácké společnosti a jejich zaměstnanci za žoldáky. Montreuxský dokument se pokouší stanovit zodpovědnost za dodržování ustanovení mezinárodního humanitárního práva v kontextu soukromých vojenských společností.

Vývoj odpovědnosti soukromých vojenských společností a bezpečnostních agentur je sledován analytickým pohledem na současnou právní úpravu a směřování v této oblasti. Tato problematika je důležitá nejen z hlediska mezinárodního práva veřejného, ale také v kontextu mezinárodního humanitárního práva a otázek demokracie a bezpečnosti. [3] [5] [16]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 Vliv soukromých vojenských společností na bezpečnost

Soukromé vojenské společnosti hrají v současném bezpečnostním prostředí stále významnější roli. Tyto komerční subjekty, které poskytují vojenské a bezpečnostní služby, mají potenciál ovlivňovat bezpečnost na úrovni lokální, ale i regionální. Jejich působení však s sebou přináší řadu otázek a výzev, které je třeba pečlivě sledovat a brát v potaz.

Soukromé vojenské společnosti mohou mít pozitivní vliv na civilní bezpečnost tím, že poskytují ochranu důležitých osob a objektů, jako jsou politici, obchodníci nebo velké firmy. Tato ochrana přispívá k udržení bezpečí klíčových jednotlivců a institucí, což má pozitivní dopad na celkovou stabilitu a kontinuitu vedení v regionu.

Na druhou stranu, přílišná závislost na SVS může vést k oslabení místních bezpečnostních a policejních složek, což může ohrozit ochranu občanů a bezpečnost veřejnosti. Kromě toho může nekontrolovaná přítomnost SVS zvyšovat napětí mezi obyvateli a místními autoritami, což může podkopávat důvěru veřejnosti a zvyšovat riziko sociálních konfliktů.

Tyto komplexní aspekty ukazují, že role soukromých vojenských společností ve vztahu k civilní bezpečnosti vyžaduje pečlivé posouzení a správu. Je nezbytné zajistit, aby činnost SVS byla transparentní a koordinovaná s místními bezpečnostními strukturami, aby byla zajištěna efektivní ochrana a bezpečnost občanů v postižených regionech. [1] [2] [17] [18]

Příkladem může být činnost různých SVS, které, zejména v afrických zemích, často operují jako žoldácké skupiny.

„Ačkoliv se změnila klientela, kterou nyní převážně tvoří surénní státy a nadnárodní korporace, motivace pro využití privátní síly je v některých případech stále stejná a souvisí s exploatací přírodních zdrojů. ... [Problémem je], že státy se snaží udržet si monopol na násilí tváří v tvář občanským nepokojům a rebeliím a SVS jsou občas využívány k zabezpečení komerčních zájmů, které jsou hlavní příčinou nepokojů, čímž ... potencialně komplikují lokální politické konflikty.“ [19]

3.1 Poskytování fyzické bezpečnosti

Soukromé vojenské společnosti mají v oblasti bezpečnosti několik významných vlivů a dopadů, které je třeba pečlivě zvážit. Jejich činnost může mít jak pozitivní, tak i negativní důsledky pro bezpečnost v daných regionech. [20]

Ochrana důležitých osob a objektů

Jedním z klíčových přínosů SVS je poskytování specializované ochrany důležitým osobám, jako jsou politici, diplomaté nebo manažeři velkých firem, kteří mohou být v ohrožení. Tato ochrana zvyšuje jejich osobní bezpečnost a umožňuje jim efektivně vykonávat své povinnosti bez obav o fyzickou nebo bezpečnostní hrozbu. Kromě toho SVS chrání kritickou infrastrukturu, jako jsou elektrárny, ropná pole, vodní zdroje, komunikační sítě nebo průmyslové objekty, před teroristickými útoky, sabotážemi nebo jinými formami poškození. Tato ochrana je obzvláště důležitá v nestabilních regionech nebo oblastech se zvýšeným rizikem násilí.

Ochrana konvojů a dodávek

Další významnou rolí SVS je zajištění bezpečnosti konvojů a dodávek zásob nebo humanitární pomoci. Tato činnost je klíčová v konfliktních oblastech nebo oblastech se zvýšeným rizikem pirátství či ozbrojených útoků. SVS mohou využít své schopnosti a zkušenosti k ochraně těchto kritických logistických řetězců, což umožňuje plynulé a bezpečné doručování nezbytných zdrojů a pomoci. Významným příkladem tohoto může být časté najímání SVS za účelem ochrany loďní dopravy, nejvíce v letech 2005-2010, v Indickém oceánu v okolí Somálského pobřeží.

Prevence a odstraňování hrozeb

Díky svým vojenským dovednostem a zkušenostem mohou SVS aktivně pracovat na prevenci a odstraňování bezpečnostních hrozeb. Mohou provádět průzkum a monitorování situace, identifikovat potenciální hrozby a rychle reagovat na bezpečnostní incidenty. Tato proaktivní činnost může pomoci předcházet eskalaci konfliktů a snižovat riziko ohrožení civilního obyvatelstva. Jedná se často o formu doplnění a podpory policejních sil.

Vytváření bezpečnostních plánů a strategií

SVS spolupracují s klienty na tvorbu komplexních bezpečnostních plánů a strategií ve spolupráci s klienty. Tento proces zahrnuje důkladnou analýzu rizik a hrozeb, identifikaci slabých míst a doporučení pro zlepšení celkové bezpečnosti. SVS poskytují odborné poraden-

ství a navrhnou preventivní opatření, která mají za cíl ochranu osob, majetku a infrastruktury klientů. Implementace těchto strategií a plánů může významně přispět k posílení bezpečnosti v daném regionu a k prevenci bezpečnostních incidentů. Tímto způsobem SVS aktivně přispívají k zajištění stability a ochrany ve spolupráci s klienty a dalšími subjekty působícími v daném prostředí.

Tyto aspekty ukazují, jak SVS mohou efektivně zlepšovat bezpečnost v regionech, kde působí, a hrát klíčovou roli při ochraně důležitých zájmů a aktivit svých klientů. Je však důležité pečlivě zvažovat jejich nasazení a zabezpečit, aby jejich činnost byla v souladu s platnými právními normami a etickými principy. Neřízené nebo nekontrolované působení SVS může totiž mít i negativní důsledky, jako je oslabení místních bezpečnostních struktur nebo zvyšování napětí mezi obyvatelstvem a autoritami.

3.2 Ovlivňování konfliktů soukromými vojenskými společnostmi

Soukromé vojenské společnosti mohou mít významný dopad na místní konflikty a nestabilitu v regionech, kde působí. Jejich činnost může být v některých případech přínosná, ale může také vést k negativním důsledkům, které je třeba pečlivě zvážit a regulovat. Především záleží na tom, která strana konfliktu je klientem SVS. [2] [4] [13]

Poskytování podpory stranám konfliktu

Jedním z klíčových způsobů, jakým SVS ovlivňují konflikty, je poskytování vojenské podpory jedné ze stran konfliktu. SVS mohou být najímány k výcviku, poradenství nebo dokonce nasazení bojovníků na straně jednoho z aktérů konfliktu. Tato forma angažovanosti SVS může zásadně ovlivnit průběh konfliktu a sílu jednotlivých stran. Na jednu stranu může tato podpora posílit pozici klienta SVS a přispět k rychlejšímu ukončení konfliktu. Na druhou stranu však může vést k eskalaci násilí a zhoršení celkové situace, pokud dojde k nerovnováze sil mezi stranami konfliktu.

Pomoc při vyjednávání míru

Některé SVS se také zapojují do mírových procesů jako poradci nebo prostředníci. Mohou hrát klíčovou roli při vyjednávání mírových dohod a usmíření znesvářených stran, případně pomáhat s implementací dohod a monitorováním dodržování mírových režimů. Tato forma angažovanosti SVS může být přínosná pro mírový proces, neboť mohou využít své odborné znalosti a kontakty k usnadnění dialogu a dosažení kompromisu mezi stranami konflik-

tu. Nicméně je nezbytné zajistit, aby jejich činnost byla plně transparentní a koordinovaná s úsilím mezinárodního společenství o udržení míru a stability v daném regionu.

Riziko zesílení konfliktu

Přestože SVS mohou v některých případech přispět k uklidnění situace, jejich přítomnost může také zesílit konflikt nebo prodloužit jeho trvání. Pokud jsou SVS přímo zapojeny do bojových operací nebo poskytují výraznou podporu jedné straně konfliktu, může to vyústit v eskalaci násilí a zhoršení celkové situace. Tato forma angažovanosti SVS může mít negativní dopady na místní obyvatelstvo a destabilizovat region.

Riziko nestability a nedostatečné koordinace

Dalším problematickým aspektem je riziko, že přítomnost různých SVS v jedné oblasti může způsobit nedostatečnou koordinaci mezi vojenskými jednotkami a zvýšit celkovou nestabilitu. Pokud SVS nejsou dostatečně koordinovány s místními bezpečnostními silami a mezinárodními mírovými misemi, může to vést k chaosu, duplicitě úsilí a zvýšení napětí v regionu.

Podpora obnovy a stabilizace po konfliktech

Soukromé vojenské společnosti mohou hrát důležitou roli v procesu obnovy a stabilizace po konfliktech. Po skončení konfliktu mohou SVS poskytovat podporu při demobilizaci a reintegraci bývalých bojovníků, pomáhat s odstraňováním nevybuchlé munice a min, a podílet se na rekonstrukci infrastruktury a obnově postižených oblastí. Jejich odborné znalosti a zkušenosti mohou být klíčové pro efektivní a rychlou obnovu a posílení stability v postkonfliktních oblastech. Tato forma angažovanosti SVS může přispět k dlouhodobé udržitelnosti míru a podpoře rozvoje v zasažené oblasti.

Tyto aspekty ukazují, že přítomnost soukromých vojenských společností může mít značný a rozmanitý dopad na místní konflikty. Je důležité pečlivě zvážit jejich úlohu a angažovanost v konfliktních situacích a zajistit, aby jejich činnost byla koordinována s úsilím o udržení míru a stability v daném regionu. Regulace a dohled nad aktivitami SVS jsou nezbytné, aby se minimalizovaly negativní důsledky a maximalizovaly potenciální přínosy jejich působení.

3.3 Etické a právní aspekty působení soukromých vojenských společností

Při zkoumání činnosti soukromých vojenských společností je nezbytné podrobně zvážit etické a právní otázky, které mohou mít významný dopad na bezpečnost a stabilitu v daných regionech. Tato analýza je klíčová pro identifikaci potenciálních rizik a negativních dopadů spojených s působením SVS. [13] [16] [21]

Riziko porušování lidských práv

Jedním z nejzávažnějších aspektů je riziko porušování lidských práv během operací SVS. Tento problém zahrnuje možnost nadměrného použití síly nebo nelidského zacházení s civilisty či zajatci. Nedostatek transparentnosti a nedostatečný dohled nad činnostmi SVS mohou vést k nedostatečné odpovědnosti za takové porušení lidských práv.

Odpovědnost a právní důsledky

Důležitým aspektem je také nedostatek jasné odpovědnosti za činy SVS a obtížnost vymáhání právních důsledků za případné porušení právních norem. Tato situace může být způsobena složitostí mezinárodního právního rámce, ve kterém SVS operují. Zajištění odpovědnosti a právních důsledků za neetické či nezákonné činy je klíčové pro zachování integrity a důvěryhodnosti soukromých vojenských společností.

Nedostatek transparentnosti ve fungování

Nedostatek transparentnosti ve fungování soukromých vojenských společností může způsobit nedostatečné informovanost veřejnosti a omezený dohled nad jejich činnostmi. Absence transparentních procesů a informací může zvyšovat obavy o možném zneužití moci a nedostatečné odpovědnosti za činy. Zajištění vyšší míry transparentnosti a odpovědnosti je klíčové pro budování důvěry veřejnosti a posílení legitimacy působení soukromých vojenských společností.

4 PŘÍKLADY ČINNOSTÍ SVS

Způsob jak je možné vyhodnotit a analyzovat vliv SVS na bezpečnost je studií konkrétních případů a tento vliv následně identifikovat.

Je důležité také podotknout že následující případy jsou vybrány, protože se staly kontroverzními nebo jinak výraznými mezi ostatními. Nicméně, jak už to bývá, naprostá většina SVS pracují dlouhodobě bez výrazných událostí, jako jsou ty, které jsou níže popsány. [1] [2]

4.1 Firma Executive Outcomes a jejich operace v Angole

4.1.1 Profil Firmy

Společnost Executive Outcomes (dále pouze EO) byla soukromou vojenskou společností založenou v Jihoafrické republice v roce 1989 Eebenem Barlow, bývalým podplukovníkem jihoafrických obranných sil. Hlavním cílem EO bylo poskytovat služby v ochraně informací a kontra-špionáže.

EO se postupně rozrostla a začala nabízet širokou škálu vojenských a bezpečnostních služeb. Mezi její hlavní činnosti patřilo poskytování bojových sil, včetně personálu a vybavení, dále pak výcvik a poradenství v oblasti udržování pořádku. Společnost zaměstnávala při svém největším rozmachu až 2 000 bývalých vojáků.

EO operovala především v Africe, kde se angažovala v konfliktech v Angole, Sierra Leone a Indonésie. V těchto zemích pomáhala místním vládám potlačit povstání a rebely, a to nasazením svých vysoce vycvičených a vybavených jednotek. Společnost byla schopna rychle reagovat na krizové situace a poskytovat komplexní vojenskou podporu, což ji odlišovalo od tamních tradičních vojenských sil. [1] [2] [4] [22] [23]

4.1.2 Situace předcházející

Bezpečnostní situace v Angole v letech 1992 a 1993 byla charakterizována vysokou mírou nestability a konfliktu. dlouhodobý občanský konflikt mezi vládními silami (zkráceně MPLA) a povstaleckou skupinou (zkráceně UNITA), který započal již v roce 1961, dosáhl vrcholu v období po demokratických volbách v roce 1992. Navzdory vítězství MPLA v těchto volbách, odmítla UNITA výsledky a konflikt se opětovně rozhořel, což vedlo k eskalaci násilností a destabilizaci regionu.

Angolská armáda se v té době potýkala s nedostatečnou efektivitou a nebyla schopna účinně potlačit povstalecké aktivity UNITA. Mise Organizace spojených národů (dále pouze OSN) v Angole nedosáhla očekávaných výsledků a situace se dále zhoršovala. V reakci na tuto kritickou situaci angolská vláda v roce 1993 najala soukromou vojenskou společnost Executive Outcomes, aby pomohla stabilizovat bezpečnostní situaci v zemi. [2]

4.1.3 Úkoly a činnost

Působení společnosti Executive Outcomes (EO) v Angole se skládalo ze tří hlavních a vzájemně provázaných částí.

První a klíčovou operací byla bojová akce, při které bylo nasazeno 80 zaměstnanců EO. Jejich úkolem bylo osvobodit město Soyo a přilehlé ropné vrty, které se nacházely pod kontrolou rebelů z hnutí UNITA. Tato operace byla vysoce profesionálně a efektivně provedena, čímž EO jasně demonstrovalo své schopnosti v plánování, přípravě a realizaci komplexních bojových operací.

Druhou důležitou součástí angažmá EO bylo obnovení dříve zaniklé 16. brigády Angolských ozbrojených sil a jejich následný výcvik do stavu nadprůměrné bojeschopnosti. Zaměstnanci EO zavedli u této jednotky komplexní taktiky a schopnosti, včetně využití motorizované pěchoty nebo koordinovaného dělostřelectva.

Třetí a závěrečnou částí bylo samotné nasazení, velení a příprava bojových operací této nově vytvořené a vycvičené 16. brigády v bojích proti příslušníkům hnutí UNITA. Zaměstnanci EO navíc sloužili jako posádky při nasazování angolské letecké techniky. S velitelskou a plánovací podporou EO zahájily Angolské ozbrojené síly ofenzívu využívající moderní taktiky, jako byly výpady do týla nepřítele, noční útoky a útoky profesionálních komand na nepřátelská velitelství.

Celkově v Angole působilo přibližně 500 členů Executive Outcomes. [4]

4.1.4 Pozice na bojišti

Executive Outcomes se v tomto konfliktu angažovali na všech úrovních velení ozbrojených sil, taktické, operační i strategické. Osobně se cíleně účastnili bojů, sloužili jako velitelé polních jednotek, i jako členové armádních štábů. [2]

4.1.5 Časové rozmezí

Spolupráce Executive Outcomes a Angolské vlády začala v roce 1993 a na základě smlouvy o uzavření míru mezi Angolskou vládou a rebely měli EO opustit Angolu v listopadu 1994. Nicméně setrvali ve státě až do prosince 1995, zejména kvůli nejistotě, zda uzavřený mír zůstane platný. [4]

4.1.6 Vyvrcholení / incident

Firma Executive Outcomes bývá v závislosti na svou činnost v Angole označována za žoldáckou skupinu. Jejím zaměstnancům by tedy nenáležel status kombatanta a jejich činnost tedy trestná.

4.1.7 Situace po činnosti SVS

Přestože zásah EO v konfliktu měl pro Angolskou stranu pozitivní přínos a alespoň částečně se zasloužil o potlačení rebelů a prosazení mírové dohody, po jejich odchodu se bezpečnostní situace opět začala v následujících letech zhoršovat, a přestože se v zemi vyskytoval mírové složky OSN, občanská válka v roce 1998 opět uvrhla zemi do ozbrojeného konfliktu. [2] [4]

4.1.8 Analýza vlivu na bezpečnost

Zásah společnosti Executive Outcomes byl specifický svým bojovým charakterem. Při svém nasazení v konfliktu bylo jejich úkolem chránit strategické síle a průběžně podporovat Angolské ozbrojené síly při potlačování rebelů.

Jejich činnost při výcviku a vedení operacím přinesl do probíhajícího konfliktu element profesionality a zkušeností s moderní taktikou, které evidentně angolské armádě chyběly. Nemuselo přitom jít výlučně o nezkušenost nebo špatnou kvalitu angolských vojáků, ale spíše o pohled na situaci z úhlu jiné doktríny.

Občanské války v subsaharské Africe jsou známé svými brutálními zásahy proti civilnímu obyvatelstvu, často všemi stranami konfliktu, proto rychlé ukončení konfliktu za pomoci moderních taktik, které se soustředí na precizní zásahy na protivníka, se zasloužilo o několik let klidné situace, kdy se obyvatelstvo nemuselo obávat otevřeného konfliktu. [24]

Obr. 6. „EO zaměstnanci, kteří vedli útok na osvobození města Cacolo – 1994.“

[25]

4.2 Výcvik chorvatsko-bosenských armád firmou MPRI 1995

4.2.1 Profil Firmy

Společnost Military Professional Resources Inc. (dále pouze MPRI) byla založena v roce 1987 osmi bývalými důstojníky americké armády a sídlila ve Virginii. MPRI se zaměřovala na poskytování široké škály služeb, zejména veřejným zákazníkům, především Ministerstvu obrany USA.

Hlavní oblasti působení MPRI v minulosti zahrnovaly:

- **vojenský výcvik a poradenství** – MPRI poskytovala výcvik a poradenství pro ozbrojené síly v různých zemích,
- **logistika a podpora operací** – MPRI zajišťovala logistickou podporu a služby pro vojenské operace, především pro ozbrojené složky Spojených států,
- **právní a bezpečnostní služby** – Společnost poskytovala právní a bezpečnostní poradenství a služby, včetně práce pro Ministerstvo spravedlnosti USA,
- **nábor a výcvik** – MPRI poskytovalo tyto služby mimo jiné v Iráku kde pracovali na zaučení civilních pracovníků Ministerstva obrany.

MPRI zaměstnávala především bývalé vysoké důstojníky americké armády, kteří udržovali úzké vazby na Pentagon a vládu USA. Společnost měla přes 3 000 zaměstnanců působících ve více než 40 zemích světa. [26]

4.2.2 Situace předcházející

Chorvatsko se po vyhlášení nezávislosti v roce 1991 ocitlo v obtížné bezpečnostní situaci. Nově vzniklá země čelila ozbrojenému střetu s jednotkami Jugoslávské lidové armády (JLA), které byly pod kontrolou tehdejší Jugoslávie a také místními srbskými ozbrojenými skupinami, které odmítaly chorvatskou nezávislost.

V této kritické situaci se Chorvatsko rozhodlo urychleně budovat vlastní národní gardu, která se později transformovala do Ozbrojených sil Chorvatska. Tato nová armáda však čelila řadě výzev, jako byl nedostatek vybavení, nedostatečný výcvik a organizační problémy.

Vzhledem k mezinárodním sankcím uvalenými na státy zapojené do tohoto konfliktu, včetně zákazu dodávek zbraní, vojenského materiálu a poskytování vojenského výcviku, se Chorvatsko rozhodlo pro netradiční řešení. Namísto spoléhání na pomoc profesionálních

vojenských jednotek spřátelených zemí, Chorvatsko se, na doporučení Pentagonu, obrátilo na soukromou vojenskou společnost, která měla pomoci s profesionalizací nově vznikajících ozbrojených sil.

Soukromá vojenská společnost tak sehrála klíčovou roli v procesu profesionalizace a modernizace chorvatských ozbrojených sil v kritickém období po vyhlášení nezávislosti.

Spolupráce Chorvatska se soukromou vojenskou společností umožnila zemi vybudovat silné a akceschopné ozbrojené síly, které následně sehrály důležitou roli v obranně chorvatské nezávislosti a územní celistvosti. [1] [2] [4] [27]

4.2.3 Úkoly a činnost

V dubnu 1995 byl zahájen “Program podpory přechodu k demokracii”, který byl veden personálem firmy MPRI a prováděl instruktáž chorvatského armádního personálu v tématice “demokratických principů” a “civilně-vojenských vztahů”, jejichž cílem bylo vzdělávat důstojníky chorvatských ozbrojených sil a umožnit jim přechod ze sovětského armádního modelu organizace vojsk na moderní, který byl běžný u západních států, zejména ve Spojených státech, odkud tito instruktoři pocházeli.

Firma MPRI zároveň odmítá jakékoli zapojení svých zaměstnanců do přímého výcviku chorvatského vojska v oblasti bojového nasazení, které bylo zakázáno již zmíněnými sankcemi OSN. [1] [2]

4.2.4 Pozice na bojišti

Zaměstnanci se oficiálně nikdy neúčastnili žádných bojových akcí, ať už na úrovni bojové nebo velitelské. [1] [2]

4.2.5 Časové rozmezí

Oficiální spolupráce mezi Chorvatskou vládou a MPRI započala v lednu 1995 a pokračovala řadu let i po skončení chorvatské války o nezávislost.

Tohle posouzení se soustředí pouze na období od začátku působení MPRI v Chorvatsku až po ukončení konfliktu.

4.2.6 Vyvrcholení / incident

V srpnu 1995 byla zahájena operace Bouře, kterou Ozbrojené síly Chorvatska zahájily protiofenzivu vůči Jugoslávii podporovanému, okupovanému území Srbská Krajina. Tato

operace byla masivním úspěchem a značně přispěla k ukončení okupace chorvatského území.

MPRI byla opakovaně obviňována zejména Jugoslávií z porušení mezinárodních sankcí prováděním údajného výcviku chorvatské armády a také vypracováním plánu provedení operace Bouře. Tohle ovšem nebylo nikdy potvrzeno, přestože závratné zvýšení profesionality chorvatských vojáků a důstojníků probíhalo především mezi měsíci leden až srpen roku 1995.

“Žádná země nedokáže přejít z organizování lidových milic k profesionální vojenské ofenzivě bez jakékoli pomoci. Chorvati zvládali velmi dobře koordinovat obrněné jednotky, dělostřelectvo a pěchotu. Něco takového se neučíte během instruktáží o demokratických principech.”

[28(přeloženo)]

4.2.7 Situace po činnosti SVS

Firma MPRI za sebou v Chorvatsku zanechala ozbrojené síly schopné osvobodit a držet území, které byly dlouhodobě okupovány Jugoslávskou armádou, která měla při začátku konfliktu na své straně převahu jak v počtu komabantů, tak i množství techniky, zásob a organizace.

Firma MPRI si během svého nasazení v Chorvatsku vybuodovala velmi pozitivní reputaci, zejména mezi balkánskými zeměmi a nejspíš tedy není náhoda, že v květnu roku 1996 byla firma najata, tentokrát vládou Bosny. Sankce byly tou dobou již zrušeny a MPRI byla oficiálně najata na reorganizaci a profesionalizaci Armády Republiky Bosna a Hercegovina, včetně bojového výcviku a taktik. [2] [27] [28]

4.2.8 Analýza vlivu na bezpečnost

Úroveň účasti zaměstnanců MPRI na profesionalizaci chorvatské armády není úplně jasná, ale nejde odepřít jejich pozitivní vliv na připravenost před operací Bouře, která značně přispěla k vítězství Chorvatů. [2]

Následné završení Chorvatské války o nezávislost a rozpad Jugoslávie značilo konec dlouhého vojenského konfliktu, který dlouhé roky otřásal všemi balkánskými státy a vznikl prostor pro nastolení míru.

V průběhu tohoto konfliktu zahynuly tisíce lidí a stovky tisíc bylo nuceno opustit své domovy. Firmě MPRI nelze připsat účast na o ukončení tohoto konfliktu, lze ovšem potvrdit jejich pozitivní vliv na morálku a připravenost chorvatských vojsk, což nepřímo, i kdyby v minimálním rozsahu vedlo ke dřívějšímu ukončení tohoto konfliktu. Lze tedy říct, že jejich vliv na bezpečnost byl pozitivní, považujeme-li výsledek konfliktu z perspektivy Chorvatska. [27]

Obr. 7. Expert od MPRI radí americkému vojákovu při výcviku v Kuvajtu [29]

4.3 Podpora mise v Iráku firmou Blackwater a incident na Nisour Square

4.3.1 Profil firmy

Blackwater USA byla soukromá vojenská společnost, která byla založena v roce 1997 Erikem Princem. Společnost sídlila ve Spojených státech amerických, konkrétně ve městě Moyock v Severní Karolíně.

Blackwater se specializovala na poskytování široké škály bezpečnostních služeb, včetně ochrany osob a objektů, výcviku vojáků a policistů, ochrany konvojů a logistické podpory. Firma působila především v oblastech konfliktů a nestability, jako například v Iráku a Afghánistánu, kde byla najímána americkou vládou, zejména ministerstvem obrany.

Blackwater byla často najímána americkou vládou v rámci smluvních dohod, kdy poskytovala své služby v rámci vojenských a bezpečnostních operací. Firma se tak stala jedním z největších soukromých poskytovatelů vojenských a bezpečnostních služeb pro americkou vládu. [1] [30]

4.3.2 Situace předcházející

Po zahájení války v Iráku v roce 2003 a svržení vlády Saddama Husseina vznikla v celé zemi velmi nestabilní situace. Zatímco na vládní a úřední pozice byli dosazeni pro-západní politici podporovaní mezinárodní koalicí států, řada povstaleckých skupin zahájila odboj.

Vznikla tak situace nazývaná asymetrickou válkou, kde jedna strana, přestože disponuje materiální převahou, není schopná plně potlačit protivníka, který se často používá atentáty a bombové útoky na důležité cíle.

SVS byly v tomhle konfliktu najímány pro zajišťování bezpečí způsobem, který armádní jednotky nejsou běžně schopny poskytnout. [30]

4.3.3 Klient SVS

SVS Blackwater byla najata jako kontraktoři Ministerstvem zahraničí Spojených států amerických a působili především jako bezpečnostní složky a bodyguardi pro diplomaty sídlící na americkém velvyslanectví v Bagdádu a další diplomatické a úřední osoby. [1] [30] [31]

4.3.4 Úkoly a činnost

Firma Blackwater v Iráku poskytovala bezpečnostní služby, které zahrnovaly ochranu amerických diplomatů, osob a objektů v rámci americké mise v zemi. Její členové byli využíváni k ochraně konvojů, logistické podpoře, včetně letecké dopravy, a doprovodných službách. [30]

4.3.5 Pozice na bojišti

Členové Blackwater, především ti sloužící jako doprovody a bodyguardi se několikrát ocitli v situaci kde byli nuceni se zapojit do bojů a použít palné zbraně. Obecně se jednalo o případy ochrany života vlastního a jejich kolegů, případně svěřených osob.

4.3.6 Časové rozmezí

Blackwater se v Iráku vyskytoval v rámci několika kontraktů mezi lety 2003 až 2009.

4.3.7 Vyvrcholení / incident

Velkou pozornost na sebe upoutala firma Blackwater po incidentu 16. září 2007, kdy její zaměstnanci chybně reagovali na situaci a v domněnku že jsou v ohrožení života zahájili nekoordinovanou střelbu na náměstí Nisour v Bagdádu.

Na místě zahynulo 17 lidí a bylo zraněno dalších 20, všichni zaměstnanci Blackwater a ambasády Spojených států, kteří byli přítomni vyvázli bez zranění. [1] [32]

4.3.8 Situace po činnosti SVS

Jako následek masakru na náměstí Nisour, bylo firmě Blackwater vládou Iráku zrušena licence, což jim mělo zakázat činnost na území státu. Blackwater ovšem pokračovala působit v oblasti až do ledna 2009, kdy se začala z Iráku stahovat i armáda Spojených států.

Jelikož Blackwater především spolupracovali v zásobování a podpoře amerických vojáků, jejich odchod neměl výrazný vliv. [1]

Firma samotná čelila kritice ze strany veřejnosti, což přispělo ke změně jména celé společnosti na Xe a později na Academi. Tohle provázelo změny ve vedení společnosti a pokusy o distancování se od incidentu na náměstí Nisour a špatné reputace s tím spojené.

4.3.9 Analýza vlivu na bezpečnost

Vliv společnosti Blackwater na bezpečnost v Iráku byl komplexní a často kontroverzní. Společnost byla kritizována za své nezvládnutelné chování a údajné porušování lidských práv. Blackwater byla také obviněna z údajné účasti na útocích na civilisty a z porušování mezinárodního práva ve více než 190 jednotlivých případech. [33]

Na druhou stranu, Blackwater dlouhodobě přispívala k zajištění bezpečnosti v oblasti ochrany diplomatů a vládních činitelů. Společnost také poskytovala logistickou podporu americkým jednotkám a vládním činitelům, což jim umožňovalo účinněji plnit své mise v Iráku.

Celkově lze říci, že Blackwater měla komplexní a často kontroverzní vliv na bezpečnost v Iráku. Společnost byla kritizována za své nezvládnutelné chování a údajné porušování lidských práv.

Tento případ ukazuje efektivitu soukromých vojenských společností (SVS) při plnění konkrétních úkolů ve spolupráci s vojenskými jednotkami, ale zároveň také riziko špatného nastavení standardů a kontroly činnosti, zejména v tak nebezpečném prostředí, jakým byl Irák během okupace. Jsou-li následkem této špatné organizace zranění nebo úmrtí civilistů, tak jako tomu bylo v případě Blackwater, je potřeba velmi rázně zakročit a tyto nedostatky napravit, aby se podobná situace nemohla opakovat.

Obr. 8. Blackwater provádí zásobovací operace v Iráku [34]

4.4 Sandline v Papua Nové Guineji

4.4.1 Profil Firmy

Sandline International byla soukromá vojenská společnost založená v roce 1996 v Londýně, Spojené království, bývalým důstojníkem britské armády Simonem Mannem a bývalým důstojníkem britské armády Timem Spicerem. Její činnost se zaměřovala na poskytování vojenských a bezpečnostních služeb vládám, korporacím a jiným organizacím. [2]

Ukázala se však být kontroverzní kvůli otázkám legality a etiky svých operací. Po řadě problémů a vzrůstajících kontroverzí ukončila společnost svou činnost v roce 2004.

Firma Sandline poskytovala spektrum vojenských, bezpečnostních a zpravodajských služeb. Obecně mohou být popsány jako:

- **podpůrné bojové operace:** Zásobování vojenským materiálem a poradenství na bojišti,
- **poradenství a výcvik:** Poskytování poradenství a výcviku místním vojenským silám, aby byly schopny lépe plnit své úkoly a zvládat situace,
- **osobní ochrana:** Zajištění ochrany osob, včetně politiků, manažerů, celebrit a dalších významných jednotlivců,
- **ochrana infrastruktury:** Zabezpečení kritické infrastruktury, jako jsou elektrárny, komunikační sítě, průmyslová zařízení atd,
- **ochrana zařízení a majetku:** Monitorování a ochrana cenných zařízení, obchodních objektů, bankovních institucí a dalšího majetku,
- **shromažďování informací:** Sběr relevantních informací o situaci v dané oblasti, včetně politických, ekonomických a sociálních faktorů,
- **analýza rizik:** Hodnocení bezpečnostních a strategických rizik spojených s danou situací nebo operací, aby klienti mohli lépe plánovat své akce a rozhodovat se na základě relevantních dat.

4.4.2 Situace předcházející

Předtím, než byla firma Sandline najata v Papua Nové Guineji (dále pouze PNG), byla země v období politické nestability a ozbrojeného konfliktu. Konkrétně se to týkalo auto-

nomní oblasti Bougainville, která dlouhodobě trpěla násilím spojeným s ozbrojeným povstáním.

Konflikt na Bougainville vypukl v roce 1988 kvůli obavám obyvatel ostrova z dopadů těžby mědi prováděné společností Rio Tinto. Bougainville Revolutionary Army (dále pouze BRA), ozbrojená skupina obyvatel Bougainville, vedla povstání proti papuánské vládě a těžební společnosti, což vyústilo v dlouhodobý ozbrojený konflikt.

Během tohoto konfliktu utrpěla oblast Bougainville vážné materiální škody a byla izolována od zbytku Papuy Nové Guineje. Životní podmínky obyvatel Bougainville se zhoršily, a to jak kvůli bojům, tak kvůli nedostatku základních potřeb.

Papua Nová Guinea se snažila potlačit povstání a znovu získat kontrolu nad Bougainville, ale boje nebyly úspěšné a situace zůstala patová. V této situaci se papuánská vláda obrátila na soukromé vojenské společnosti, včetně firmy Sandline International, aby pomohly potlačit povstání a obnovit stabilitu v regionu.

4.4.3 Úkoly a činnost

Úkolem společnosti Sandline International v Papua Nové Guineji bylo poskytnout vojenskou podporu papuánské vládě v potlačení povstání na ostrově Bougainville a obnovení stability v regionu. Plánované úkoly zahrnovaly:

- Vojenské operace: Sandline měla poskytnout vojenskou podporu vládním silám v PNG, včetně výcviku a výzbroje, aby byly schopny efektivněji bojovat proti ozbrojeným rebelům na Bougainville.
- Ochrana infrastruktury: Firma měla pomoci ochránit klíčovou infrastrukturu v regionu, jako jsou těžební zařízení, aby bylo možné obnovit ekonomiku a získat kontrolu nad zdroji příjmů.
- Obnovení stability: Sandline plánovala pomoci papuánské vládě obnovit stabilitu a provést proces mírového usmíření s povstanci na Bougainville.

Ve skutečnosti však firma Sandline byla nucena ukončit svou činnost předčasně a vykonané činnosti zahrnovaly pouze přípravu na budoucí operace.

4.4.4 Pozice na bojišti

Zaměstnanci Sandline se neměli přímo zúčastňovat bojů, pouze poskytovat podporu poradenskou, velitelskou a materiální.

4.4.5 Časové rozmezí

Vyjednávání mezi vládou PNG a zástupci Sandline započaly již v roce 1996 a zaměstnanci začali přicházet na ostrov PNG během února roku 1997 a již v březnu, přibližně čtyři týdny po jejich příjezdu byli donuceni oblast opět opustit, s výjimkou majitele firmy, Tim Spicem.

4.4.6 Vyvrcholení / incident

Přestože společnost Sandline nevykonala skoro žádnou ze svých plánovaných činností, jejich přítomnost, společně s několika zaměstnanci jiné vojenské společnosti, Executive Outcomes, vyvolala významné pozdvižení zejména mezi veřejností a členy ozbrojených sil PNG.

Důvody prototo jsou komplikované, ale lze je shrnout tím, že smlouva uzavřená s firmou Sandline nebyla komunikována na politické úrovni mimo úzký kruh premiéra PNG. Z tohoto důvodu náhlá přítomnost zahraničních kontraktorů, kteří byli médii v PNG, Austrálii a dalších okolních státech označováni za žoldáky, byla vnímána velmi negativně. Tento incident vedl k dalekosáhlé politické krizi, která byla nazývána „Sandline Affair“, přestože kromě svou prvotní přítomností do ní společnost Sandline nezasahovala.

4.4.7 Situace po činnosti SVS

Tato aféra kromě jiného za následek vládní krizi, rezignaci premiéra PNG a nepokoje které přešly až v dočasnou vzpouru části ozbrojených sil včetně výtržností v okolí budovy parlamentu.

Zaměstnanci, kteří se osobně dostavili do PNG byli dočasně zatčeni a donuceni opustit zemi. Vojenský materiál, včetně několika bitevních vrtulníků Mil Mi-24 a několika set beden střeliva, které patřili společnosti Sandline, bylo zabaveno v Thajsku, poté co transportní letadlo nebylo dovoleno přistát v PNG.

4.4.8 Analýza vlivu na bezpečnost

Incident s firmou Sandline International v Papua Nová Guineji měl vliv na bezpečnost v zemi. Oslabení důvěry veřejnosti v bezpečnostní instituce mohlo vést k nedostatku respektu k autoritám a potenciálně zvýšit riziko neklidu a sociálních konfliktů.

Ztráta důvěry veřejnosti v bezpečnostní orgány státní moci může také oslabit schopnost státu efektivně řešit bezpečnostní hrozby a udržovat stabilitu v zemi. Celkově lze tedy říci,

že incident s firmou Sandline International mohl přispět k oslabení bezpečnostní situace v Papua Nové Guineji.

Následná náprava novou vládou ovšem vedla k ukončení konfliktu mezi státními silami a BLA, což vedlo k ukončení dlouholeté občanské války a uzavření mírové dohody.

Obr. 9. Zabavené vrtulníky Sandline, skladované na australské základně [38]

4.5 Dílčí závěr

Na základě analýzy těchto čtyř případových studií soukromých vojenských společností v Angole, Chorvatsku, Iráku a PNG lze vyvodit následující závěry:

Soukromé vojenské společnosti jako Executive Outcomes, MPRI hrály významnou roli při poskytování vojenského výcviku, poradenství a podpory vládám bojujícím proti povstaleckým skupinám nebo při budování nových ozbrojených sil.

EO v Angole nasadila své bojové jednotky, které pomohly potlačit rebelii UNITA a obnovit mír, zatímco MPRI v Chorvatsku prováděla výcvik a profesionalizaci nově vznikajících chorvatských ozbrojených sil. Blackwater USA v Iráku poskytovala ochranu a bezpečnostní služby pro americké vládní agenty a kontraktory, kteří se účastnili války proti terorismu.

Přestože zásah EO v Angole přinesl dočasné uklidnění situace, po jejich odchodu se bezpečnostní situace opět zhoršila a občanská válka v roce 1998 znovu vypukla. V Chorvatsku naopak výcvik a poradenství MPRI přispěly k vybudování silných a akceschopných ozbrojených sil, které sehrály klíčovou roli v obraně chorvatské nezávislosti. V Iráku, Blackwater USA byla kritizována za své praktiky, které byly považovány za nelegální a nezákonné, a byla také obviňována z údajného zapojení vraždy civilistů.

Sandline ve svém případě v PNG plánovala provádět podobné operace jako EO v Angole, nicméně kvůli špatně zvládnuté komunikaci s autoritami a veřejností se jejich přítomnost stala velmi rychle natolik kontroverzní, že byli donuceni ukončit své přípravy dříve než mohli svou činnost zahájit.

Tyto případové studie ukazují, že soukromé vojenské společnosti mohou hrát důležitou roli při poskytování vojenské podpory vládám, ale jejich činnost musí být pečlivě regulována a koordinována jak na lokální, tak mezinárodní úrovni, aby nedocházelo k nežádoucím důsledkům.

5 BUDOUCÍ VÝVOJ SVS

Budoucnost, kde soukromé firmy nahradí činnosti pravidelných ozbrojených sil, ať už jde o policejní činnost nebo vojenskou, na globálním měřítku ještě dlouho bude předmětem science fiction. Stejně tak je ovšem nepravděpodobné, že v budoucnu bude vojenský personál naprosto nezávislý na soukromých firmách.

Zatímco ozbrojené síly jsou bez pochyb schopny fungovat naprosto samostatně v rámci krátkodobého a střednědobého plnění svých úkolů v plném měřítku, dříve nebo později bude v nějakém rozsahu potřeba zahájit ať už spolupráci s civilním obyvatelstvem, provoz pořádkových služeb nebo prostá výpomoc v logistice. V tu chvíli nastupují na scénu soukromé společnosti, které se na takovéto služby specializují.

Ozbrojeným silám takováto spolupráce ulehčuje práci, uvolní jejich členy k lepší koncentraci na jejich více specializovanou činnost a kromě jiného také šetří rozpočet, který může být vynaložen jinam.

Další možností je zapojení soukromých bezpečnostních agentur do ochrany objektů a osob v zahraničních misích. Tyto agentury mohou poskytovat ochranu diplomatům nebo třeba humanitárním pracovníkům v oblastech s vysokým rizikem. Demilitarizované oblasti mohou být příkladem, kde vojenský personál „není vítán“, ale přesto je potřeba zajišťovat bezpečnost.

Modelem pro takovouto spolupráci mohou být útvary Městské policie, které, pokud by nebyly spravovány veřejnou institucí (městem), ale soukromou společností, mohou být klasifikovány jako soukromé vojenské nebo bezpečnostní společnosti. Svou činností a správně nastavenou organizací ulehčují na práci státním policistům a v některých úkolech je mohou úplně nahradit. Soukromé bezpečnostní agentury v některých případech už přebírají například dohled nad veřejným pořádkem v určitých oblastech měst, vymáhání dopravních předpisů nebo ochranu majetku. K tomuto už dochází v takzvaných „gated community“ oblastech, které jsou převážně reakcí obyvatel na zhoršenou bezpečnostní situaci.

Spolupráce mezi ozbrojenými silami a soukromými společnostmi má své výhody i nevýhody. Na jedné straně může přinést úspory, zvýšení efektivity a soustředění se na klíčové úkoly. Na druhé straně je zde riziko ztráty kontroly nad citlivými informacemi, závislost na externích dodavatelích nebo etické otázky spojené s privatizací bezpečnosti. Je proto důle-

žítá řádné nastavení pravidel, jak etických a provozních, tak legislativních, jejichž cílem je pomoci této integraci.

Je v zájmu všech využívat veškeré dostupné zdroje pro zajištění bezpečí a jistoty. Pokud v budoucnu bude v zájmu ozbrojených sil využívat know-how, materiál a personál, který je k tomuto účelu nabízen na veřejném trhu, a nevytváří-li tato spolupráce nová nebo závažnější bezpečnostní rizika, lze předpokládat že tato spolupráce se bude v budoucnu rozvíjet. Kde bude nastavena hranice, za kterou služby soukromých společností nemohou překročit, to ovšem nelze odhadnout.

ZÁVĚR

Pokus o definici a určení rozdílu mezi vojenskými a bezpečnostními soukromými společnostmi je jako balancování na ostří nože. Existuje několik definic a pomůcek, jak mezi těmito druhy firem rozlišit, ovšem žádná z nich nedokáže přesně říct, kde končí bezpečnostní a začíná vojenské zaměření. Mé definování těchto společností je založeno na určení klientely, profilu činností a běžné výbavě zaměstnanců.

Legislativní rámec pro SVS je v převážné většině odvozen ze zákonů, které při svém vzniku nepředpokládaly vznik tohoto bezpečnostního odvětví. V určitých případech mohou soukromé firmy zcela nahrazovat činnosti, které dříve byly výhradně v jurisdikci ozbrojených sil. S tím přichází otázky oprávnění, povinností a zodpovědnosti, které mohou být řešeny zodpovědně a přísně dodržovány, nebo odsunuty bokem a ignorovány ve jménu efektivity a zisku.

Někdy je soukromým vojenským společnostem věnována příliš velká pozornost kvůli konkrétním událostem, které zaujmou veřejnost a média, jindy jsou ignorovány, přestože nesou přímou nebo částečnou zodpovědnost za změny v bezpečnosti. A to bez ohledu na to, zda jejich činnost měla pozitivní, negativní nebo naprosto zanedbatelný dopad.

Jde o další kapitulu privatizace a s tím i související problémy, které, přestože nejsou nové, mohou mít v tomto případě mnohem závažnější důsledky, protože se jedná o bezpečnostní průmysl, a bezpečnost byla a je často nadřazována jiným prioritám.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BUREŠ, Oldřich a NEDVĚDICKÁ, Vendula. Soukromé vojenské společnosti: staronoví aktéři mezinárodní bezpečnosti. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-350-6.
- [2] SINGER, Peter Warren. Corporate Warriors: The Rise of the Privatized Military Industry. NED-New edition, 2. Cornell University Press, 2008. ISBN 978-0-8014-7436-1.
- [3] KULÍŠEK, Jaroslav, Soukromé vojenské společnosti (Nový faktor společného operačního prostředí), *Vojenské rozhledy*, 2011, roč. 20 (52), č. 2, s. 71–96, ISSN 1210-3292
- [4] BRAYTON, Steven. Outsourcing War: Mercenaries and the Privatization of Peacekeeping. *Journal of International Affairs*. 2002, **55**(2), 303-329.
- [5] BUREŠ, Oldřich, NEDVĚDICKÁ, Vendula, Historie využívání soukromých vojenských sil, *Vojenské rozhledy*, 2011, roč. 20 (52), č. 3, s. 76–102, ISSN 1210-3292
- [6] MAREŠ, Miroslav. Žoldnéři a kontraktori podle mezinárodního práva. In: 100+1 [online]. 2021 [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://www.stoplusjednicka.cz/mezi-paragrafy-zoldneri-kontraktori-podle-mezinarodniho-prava-2>
- [7] Mobilní zásahové jednotky. In: Pro-security [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://www.pro-security.cz/pco/mobilni-zasahove-jednotky/>
- [8] Quote Of The Day: Executive Outcomes. In: The Velvet Rocket [online]. 2012 [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://thevelvetrocket.com/2012/01/21/quote-of-the-day-executive-outcomes/>
- [9] Festival_security02. In: IREPORT [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: https://www.ireport.cz/fotogalerie/11302-gorily-vs-spinavci-cesta-za-muzikou-vede-pres-ochranku?photo=festival_security02%20%20kopie.jpg
- [10] Expansion. In: Silent Professionals [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://silentprofessionals.org/blackwater/>
- [11] Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb., o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženev-

ským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977

- [12] Příručka vojáka AČR. II. vydání. Vyškov: Ředitelství výcviku a doktrín – Správa doktrín, 2007. Vojenská publikace.
- [13] DE NEVERS, Renée. Private Security Companies and the Laws of War. *Security Dialogue*. 2009, 40(2), 169-190.
- [14] DITRICOVÁ, Petra a JUKL, Marek. Základní prameny mezinárodního humanitárního práva. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2017. ISBN 978-80-7278-698-5.
- [15] Zákon č. 455/1991 Sb. Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
- [16] Internationales Komitee vom Roten Kreuz. “The Montreux Document on Pertinent International Legal Obligations and Good Practices for States Related to Operations of Private Military and Security Companies during Armed Conflict.” Montreux Document on Pertinent International Legal Obligations and Good Practices for States Related to Operations of Private Military and Security Companies during Armed Conflict., International Committee of the Red Cross, 2009.
- [17] Bezpečnostní strategie České republiky 2023. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-097-0.
- [18] JEFFERIES, Ian D. Private Military Companies – A Positive Role to Play in Today’s International System. *Connections*. 2002, 1(4), 103-125.
- [19] MCINTYRE, Angela. Africa's experience of mercenaries and private military companies. In: *From Mercenaries to Market: The Rise and Regulation of Private Military Companies*. Oxford University Press, 2007, s. 67-81. ISBN 9780191711435.
- [20] ZONA, Pavel, GALATÍK, Vlastimil, Měnící se role civilně-vojenské spolupráce ve společných operacích NATO a pod národním velením, *Vojenské rozhledy*, 2013, roč. 22 (54), č. 1, s. 76-88, ISSN 2010-3292
- [21] LEANDER, Anna. The Market for Force and Public Security: The Destabilizing Consequences of Private Military Companies. *Journal of Peace Research*. 2005, 42(5), 605-622.

- [22] HOWE, Robert M. Private Security Forces and African Stability: The Case of Executive Outcomes. *The Journal of Modern African Studies*. 1998, 36(2), 307-331.
- [23] AKCINAROGLU, Seden a Elizabeth RADZISZEWSKI. Private Military Companies, Opportunities, and Termination of Civil Wars in Africa. *The Journal of Conflict Resolution*. 2013, 57(5), 795-821.
- [24] FITZSIMMONS, Scott. *Mercenaries in Asymmetric Conflicts*. Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-1107026919.
- [25] EO personel who spearheaded the attack to recapture Cacolo - 1994. In: *Social Change and the Future* [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://socialchange-course.wordpress.com/2014/11/13/post-10-executive-outcomes-role-in-ending-the-angolan-civil-war-through-direct-involvement/>
- [26] CILLIERS, Jakkie. *Peace, profit or plunder*. Institute for Security Studies, 1999. ISBN 978-0620238342.
- [27] CLARK, Ramsey. *NATO in the Balkans: voices of opposition*. International Action Center, 1998. ISBN 978-0965691628.
- [28] CHARLES, Roger. In: SILVERSTEIN, Ken. *Private Warriors*. Verso, 2000, s. 141-189. ISBN 978-1859847565.
- [29] An operational expert from Military Professional Resources Inc., a contractor that runs Udairi Range, in Kuwait. In: *U.S. Department of Defense* [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://www.defense.gov/Multimedia/Photos/igphoto/2001082344/>
- [30] PRINCE, Erik. *Civilian Warriors: The Inside Story of Blackwater and the Unsung Heroes of the War on Terror*. Kindle Edition. Portfolio, 2013. ISBN 978-1591847212.
- [31] SCAHILL, Jeremy. *Blackwater: The Rise of the World's Most Powerful Mercenary Army*. Kindle Edition. Bold Type Books, 2008. ISBN 978-1568583945.
- [32] *Blackwater Guards Indicted for 2007 Baghdad Civilian Killings*. *The American Journal of International Law*. 2009, 103(2), 360-362.
- [33] *Committee on Oversight and Government Reform Blackwater memorandum*. In: . 2009, DC 20515-6143.

- [34] Letadlo Blackwater v Afghánistánu. In: Wikipedie [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Academi#/media/Soubor:AWS_Casa-212_in_afghanistan.jpg
- [35] DINNEN, Sinclair, Anthony REGAN a Ronald MAY. Challenging the State: the Sandline Affair in Papua New Guinea. Published Version. Australian National University, 1997. ISBN 731523660.
- [36] MAY, Ronald. Papua New Guinea: Issues of External and Internal Security. Security Challenges. 2012, 8(4), 47-60.
- [37] FIRTH, Stewart. Security in Papua New Guinea: The Military and Diplomatic Dimensions. Security Challenges. 2014, 10(2), 97-114.
- [38] Tindal's lonely yet notorious inhabitants have been buried in a tip. In: Katherine Times [online]. 2019 [cit. 2024-05-22]. Dostupné z: <https://www.katherinetimes.com.au/story/6463694/tindals-most-notorious-residents-are-buried-in-a-dump/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SVS	Soukromé vojenské společnosti.
SBS	Soukromé bezpečnostní společnosti.
EO	Executive Outcomes.
MPLA	vládní Angolská strana
UNITA	povstalecká organizace v Angole
MPRI	Military Professional Resources Inc.
PNG	Papua Nová Guinea
BRA	Bougainville Revolutionary Army

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Ozbrojený doprovod zprostředkovaný zaměstnanci SVS	13
Obr. 2. Zaměstnanec bezpečnostní agentury u zásahového vozidla.....	19
Obr. 3 Zaměstnanci SVS Executive Outcomes v okolí vrtulníku Mil Mi-24.....	19
Obr. 4. Zaměstnanci SBS dohlíží na koncert.....	20
Obr. 5. Zaměstnanci SVS Blackwater	20
Obr. 6. „EO zaměstnanci, kteří vedli útok na osvobození města Cacolo – 1994.“.....	36
Obr. 7. Expert od MPRI radí americkému vojákovvi při výcviku v Kuvajtu.....	39
Obr. 8. Blackwater provádí zásobovací operace v Iráku	42
Obr. 9. Zabavené vrtulníky Sandline, skladované na australské základně	48